

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра Античності, Середньовіччя та
історії України домодерної доби**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з наукової роботи
/проф. Ступеняк І.П./
« 01 » 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПОЛІТИКО-СОЦІАЛЬНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ВІДНОСИНИ В
РЕГІОНІ ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ**

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Освітня програма	Історія та археологія
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Ужгород – 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Політико-соціальні та національні відносини в регіоні Центрально-Східної Європи» для здобувачів вищої освіти рівня доктор філософії галузі знань 03 - Гуманітарні науки, спеціальності 032 - «Історія та археологія», освітньої програми «Історія та археологія».

Розробник: д.і.н., проф. Капітан Лариса Іванівна

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби*

протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри Ліхтей І.М.

Схвалено науково-методичною комісією факультету історії та міжнародних відносин

протокол № 1 від « 31 » серпня 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Мишко С.А.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3,5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 105	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2,8 аудиторних –самостійної роботи здобувач вищої освіти	1	1
	Лекції:	
	20	8
	Семінарські:	
Вид підсумкового контролю: екзамен	22	4
	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна за білетами	Самостійна робота:	
	63	93

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом є соціально-політичні процеси та тенденції розвитку національних відносин в центральній- та східноєвропейському регіонах.

Мета: спираючись на методологічні принципи історичної науки, використовуючи найновіші здобутки історіографії, поглибити знання про основні соціально-політичні процеси та тенденції розвитку національних відносин в центральній- та східноєвропейському регіонах.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприятиме формуванню у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

- аналізувати соціально-політичні процеси та національні відносини в регіоні Центрально-Східної Європи (ЗК1,2,3,5,7-10; ФК1,2, 7-9)
- критично осмислювати комплекс викликів в Центрально-Східній Європі на сучасному етапі та їх витоки (ЗК1,2,3,8,10; ФК1,2,7 – 9)
- визначати можливості творчого використання найновіших здобутків історіографії задля творення наукового контенту (ЗК1-10; ФК1-5,7-9)
- самостійно аналізувати явища і процеси, пов'язані із розвитком дослідницької діяльності на сучасному етапі (ЗК1-8,10; ФК1-5,7,8,9)
- здійснювати науково-пошукову діяльність (ЗК1-8,10; ФК1-5,7-9)
- створювати та представляти власний інтелектуальний «продукт» (ЗК1-8,10; ФК1 – 5,7-9)

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Історія та археологія» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Опанувати методологію проведення наукових досліджень в області історії та археології, знання сучасних вітчизняних і зарубіжних досягнень в історичній та археологічній науці	ПРН 1
Проектувати критичний підхід до аналізу, оцінки і синтезу нових ідей в галузі історії та археології, переосмислення наявних та	ПРН 2

створення нових цілісних знань та професійної практики	
Володіти поглибленими знаннями в галузі історії та археології, масштаб яких є достатнім для успішної організації та проведення наукових дослідження з історичної та археологічної проблематики	ПРН 3
Вміти здійснювати пошук, аналізувати та критично оцінювати інформацію з різних джерел та фахової літератури, інтерпретувати та контекстуалізувати їх правильно у письмових звітах та у науковій роботі	ПРН 4
Знати іноземну мову, на рівні достатньому для презентації наукових результатів в усній та письмовій формах, розуміти фахові наукові та професійні тексти, володіти навиками спілкуватися в іншомовному науковому і професійному середовищі	ПРН 6
Здатність ініціювати оригінальні науково-дослідницькі проекти, усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань	ПРН 8
Проектувати набуті знання на формування ціннісних орієнтацій громадян, суспільного світогляду загалом	ПРН 9
Вміти ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях.	ПРН 10
Уміння провадити наукову та науково-педагогічну діяльність у сфері історії та археології у науково-дослідних установах та закладах освіти різних типів.	ПРН 11

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Політико-соціальні та національні відносини в регіоні Центрально-Східної Європи»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
знати та розуміти проблематику сучасної історіографії розвитку країн Центрально-Східної Європи	ПРН1-11
аналізувати соціально-політичні процеси та національні відносини в регіоні Центрально-Східної Європи	ПРН1-11
критично комплекс викликів в Центрально-Східній Європі на сучасному етапі та їх витоки	ПРН 1-11
здійснювати аналіз явищ і процесів, пов'язаних із розвитком дослідницької діяльності на сучасному етапі	ПРН1-11
здійснювати науково-пошукову діяльність	ПРН1-11
створювати та представляти власний інтелектуальний «продукт»	ПРН1-11
оцінювати можливості творчого використання надбань світової історичної науки задля творення наукового контенту	ПРН1-11

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: екзамен, усні презентації результатів виконаних завдань та досліджень, виступи на семінарських заняттях, пошуково-аналітична робота.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: діалог на лекціях, опитування на семінарських заняттях, контрольні письмові завдання.

Форма модульного контролю: захист-презентація

Форма підсумкового семестрового контролю: залік

Самостійна робота здобувача вищої освіти, і, в тому числі індивідуальна, (далі – СРС) є складовою навчального процесу і основним засобом опанування навчального матеріалу дисципліни в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

№	Види робіт	Форми контролю СРС
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	Усне опитування, письмові завдання, презентації залік
2.	Підготовка до семінарських занять	
3.	Підготовка до письмових робіт та інших форм контролю	
4.	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях*	
5.	Пошуково-аналітична робота (один вид роботи)	Обговорення (захист) реферату (есе), перевірка робіт, презентація

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

ЗМ 1

Поточне оцінювання та самостійна робота				Сума
T1	T2	T3		100
30	30	40		

ЗМ 2

Поточне оцінювання та самостійна робота				Сума
T4	T5	T6	T7	100
20	20	30	30	

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	ЗМ 1		ЗМ 2	
		Максимальна кількість балів (сумарна)		Максимальна кількість балів (сумарна)
Семінарські заняття	5	30	5	30
СРС, в т.ч. ІРС		30		30
Презентації результатів	3	30	3	30
Аналітично-пошукові завдання (1 вид)	1	10	1	10
Разом		100		100

Критерії оцінювання письмових робіт

Бали	Критерії оцінювання
25-30	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його виклав, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

20-24	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його виклав, в основному розкрив зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, при викладенні деяких питань не вистачило достатньої глибини та аргументації, допущено при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
15-20	В цілому володіє навчальним матеріалом виклав його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
7-15	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) виклав його, недостатньо розкрив зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
1-6	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань, допускаючи при цьому суттєві помилки.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю.

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання здобувачів оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який: - всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; - вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; - засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; - засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; - вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи;

оцінку «добре» (82-89 балів, В) заслуговує здобувач, який: - повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; - має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; - під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добиває переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який: - в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; - опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) заслуговує здобувач, який: 8 - знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; - виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; - ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; - допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення;

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який: - володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер;

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань;

оцінка «незадовільно» (0-35 балів, F) – виставляється здобувачу, який: - володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; - допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; - не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЕКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ. Концепт «Центрально-Східна Європа»: формування та темпорально-просторова характеристика.

Тема 2. Соціально-політичні процеси в Центрально-Східній Європі в стародавні часи та епоху Середньовіччя.

Тема 3. Політико-соціальні відносини в Центрально-Східній Європі раннього Нового часу

Тема 4. Процеси націотворення в Центрально-Східній Європі XIX ст.

Тема 5. Центрально-Східна Європа у роки Великої війни.

Тема 6. Міжвоєнний період в історії країн Центрально-Східної Європи: імперська спадщина й демократія.

Тема 7. Країни Центрально- Східної Європи в роки Другої світової війни.

Тема 8. Між тоталітаризмом і демократією: Центрально-Східна Європа в 1940 – поч. 1990 рр.

Тема 9. Соціально-політичні трансформації у Центральній та Східній Європі на зламі століть: чинники, досягнення, проблеми.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекції	практичні (семінарські)	самостійна робота		лекції	практичні (семінарські)	самостійна робота
Змістовий модуль 1.								
Тема 1. Вступ. Концепт «Центрально-Східна Європа»: формування та темпорально-просторова характеристика	9	4	-	5	10	2		8
Тема 2. Соціально-політичні процеси в Центрально-Східній Європі в стародавні часи та епоху Середньовіччя	12	2	2	8	10			10
Тема 3. Політико-соціальні відносини в Центрально-Східній Європі раннього Нового часу	11	2	2	7	11	1		10
Тема 4. Процеси націотворення в Центрально-Східній Європі XIX ст.	14	2	4	8	13	1	2	10
Разом за змістовим модулем 1	46	10	8	28	44	4	2	38
Змістовий модуль 2.								
Тема 5. Центрально-Східна Європа у роки Великої війни.	9	2	2	5	10			10
Тема 6. Міжвоєнний період в історії країн Центрально - Східної Європи: імперська спадщина й демократія	11	2	4	5	12	2		10
Тема 7. Країни Центрально - Східної Європи в роки Другої світової війни	8	2	2	4	6			6
Тема 8. Між тоталітаризмом і демократією: Центрально-Східна Європа в 1940 – поч. 1990 рр.	21	2	4	15	22	1	1	20
Тема 9. Соціально-політичні трансформації у Центральній та Східній Європі на зламі століть: чинники, досягнення, проблеми	10	2	2	6	11	1	1	9
Разом за змістовим модулем 2	59	10	14	35	61	4	2	55
Усьогогодин	105	20	22	63	105	8	4	93

5.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 2. Соціально-політичні процеси в Центрально-Східній Європі в стародавні часи та епоху Середньовіччя	2	
2	Тема 3. Політико-соціальні відносини в Центрально-Східній Європі раннього Нового часу	2	
3	Тема 4. Процеси націотворення в Центрально-Східній Європі XIX ст.	4	2
4	Тема 5. Центрально-Східна Європа у роки Великої війни.	2	
5	Тема 6. Міжвоєнний період в історії країн Центрально-Східної Європи: імперська спадщина й демократія	4	
6	Тема 7. Країни Центрально -Східної Європи в роки Другої світової війни	2	
7	Тема 8. Між тоталітаризмом і демократією: Центрально-Східна Європа в 1940 – поч. 1990 рр.	4	1
8	Тема 9. Соціально-політичні трансформації у Центральній та Східній Європі на зламі століть: чинники, досягнення, проблеми	2	1
Разом		22	4

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Вступ. Концепт «Центрально-Східна Європа»: формування та темпорально-просторова характеристика	5	8
2	Тема 2. Соціально-політичні процеси в Центрально-Східній Європі в стародавні часи та епоху Середньовіччя	8	10
3	Тема 3. Політико-соціальні відносини в Центрально-Східній Європі раннього Нового часу	7	10
4	Тема 4. Процеси націотворення в Центрально-Східній Європі XIX ст.	8	10
5	Тема 5. Центрально-Східна Європа у роки Великої війни.	5	10
6	Тема 6. Міжвоєнний період в історії країн Центрально-Східної Європи: імперська спадщина й демократія	5	10
7	Тема 7. Країни Центрально -Східної Європи в роки Другої світової війни	4	6
8	Тема 8. Між тоталітаризмом і демократією: Центрально-Східна Європа в 1940 – поч. 1990 рр.	15	20
9	Тема 9. Соціально-політичні трансформації у Центральній та Східній Європі на зламі століть: чинники, досягнення, проблеми	6	9
	Всього	63	93

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Вандич П. Ціна свободи. Історія Центрально-Східної Європи від Середньовіччя до сьогодення / Пьотр Вандич. – К. : Критика, 2004. – 462 с.
2. Володарский В.М. Реформация в Западной и Северной Европе / В.М. Володарский // История Европы. С древнейших времен до наших дней. – В 8 т. – Т. 3. От средневековья к новому времени (конец XV – первая половина XVII в.). – М. : Наука, 1993. – С. 271-299.

3. Дворнік Ф. Слов'яни в європейській історії та цивілізації / Френсіс Дворнік. – К. : Дух і літера, 2005. – 494 с.
4. Егер О. Всемирная история. В 4 т. Новая история / Оскар Егер. – [3-е изд.]. – М. : АСТ; СПб. : Полигон, 2002. – Т. 3. – 2002. – 560 с.
5. Ивонин Ю.Е. Становление европейской системы государств: Англия и Габсбурги на рубеже двух эпох / Ю.Е.Ивонин. – Мн. : Университетскоэ, 1989. – 199 с.
6. Історія Центрально-Східної Європи. Посібник для студентів історичних і гуманітарних факультетів університетів / [за редакцією Л. Зашкільняка]. – Л. : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2001. – 660 с.
7. Кріль М. Історія країн Центрально-Східної Європи (кінець ХХ — початок ХХІст.) : навч. посіб. / М. М. Кріль. — 3-тє вид., виправл. і доповн. — К. : Знання, 2013. — 278 с.
8. Кріль М. Історія Словаччини : Навчальний посібник / Михайло Кріль. – Л. : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 264 с.
9. Наумов Е.П. Юго-восточная Европа //История Европы. С древнейших времен до наших дней. – В 8 т. – Т. 3. От средневековья к новому времени (конец XV – первая половина XVII в.). – М. : Наука, 1993. – С. 148-151.
10. Орешкова С.Ф. Османская империя // История Европы. С древнейших времен до наших дней. – В 8 т. – Т. 3. От средневековья к новому времени (конец XV – первая половина XVII в.). – М. : Наука, 1993. – С. 142-148
11. Політичні трансформації у країнах Центральної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть: Навчальний посібник / Упоряд. М. Лендбел. – Ужгород: Поліграфцентр “Ліра”, 2016. – 464 с.
12. Портнов Андрій Наукове середовище й академічна культура. – URL:http://chtyvo.org.ua/authors/Portnov_Andrii/Naukove_seredovysche_i_akademichna_kultura_v_suchasnii_Ukraini/
13. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. – К.: Києво-Могилянська академія, 2015. – 498 с.
14. Почепцов Г. Сенси і війни: Україна і Росія в інформаційній і смисловій війнах. – К.: Києво-Могилянська академія, 2016. – 316 с.
15. Принятие христианства народами Центральной и Юго-Восточной Европы и крещение Руси / АН СССР, Ин-т славяноведения и балканистики; [Г. Г. Литаврин, О. В. Иванова, Е. П. Наумов и др.] ; отв. ред. Г. Г. Литаврин. – Москва: Наука, 1988. – 268, [3] с., [8] л. ил.
16. Ре-візія історії. Російська історична пропаганда та Україна. — Київ : К.І.С., 2019. — 99 с.
17. Торкнутись історії [Текст] / Юрій Шаповал ; Нац. акад. наук України, Ін-т політ. дослідж. ім. І. Ф. Кураса, Укр. ін-т вивч. Голокосту "Ткума". – Київ : Парламент. вид-во ; Дніпропетровськ : Ліра, 2013. – 501 с.
18. Україна й українці в постімперську добу (1917–1939) / НАН України, Ін-т історії України. – Київ: Академперіодика, 2021. – 620 с., 124 с. іл. – (Україна. Нариси історії).
19. Україна в епіцентрі протистояння світових систем (1939–1990) / НАН України, Ін-т історії України. – Київ: Академперіодика, 2021. – 544 с., 96 с. іл. – (Україна. Нариси історії).
20. Україна і виклики посттоталітарного транзиту (1990–2019) / НАН України, Ін-т історії України. – Київ: Академперіодика, 2021. – 592 с., 48 с. іл. – (Україна. Нариси історії).
21. Halecki O. Borderlands of Western Civilization: a History of East Central Europe. Second Edition / Oscar Halecki. – Safety Harbor, FL: Simon Publications, 1980. – 547 pp.

Додаткова література

22. Арьес Ф. Время истории /Пер. с фр. – М.: ОГИ, 2011. – 304 с. – <http://www.history.org.ua/?libid=9049>.
23. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV-XVIII ст. /Пер. з фр. – К.: Основи, 1995-1998. – Т.1: Структура повсякденності: можливе і неможливе. – 543 с.; Т.2: Ігри обміну. – 585 с.; Т.3: Час світу. – 631 с. – URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Fernand_Braudel/.
24. Бродель Ф. Ідентичність Франції /Пер. з фр. – К.: Вид-во Жупанського, 2013-2014. – Кн. 1: Простір та історія. – 367 с.; Кн. 2: Люди і речі. – 228 с. – URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Fernand_Braudel/.
25. Кримський С., Павленко Ю. Цивілізаційний розвиток людства. – К.: Фенікс, 2007. – 316 с.
26. Dejiny Slovenska I. Od najstaršich čas do roku 1848 / [red. L. Holotík, J. Tibenský]. – Bratislava : SAV, 1961. – 578 s.
27. Dejiny Slovenska / [Čaplovič D., Cičaj V., Kovač D., Lipták L., Lukačka J.]. – Bratislava : AEP, 2000. – 310 s.

28. Duroselle J.-B. Dejiny Európy a Európanov / Jean-Baptiste Duroselle. – Bratislava : Fortuna Print, 2002. – 432 s.
29. Evans R.J. W. Vznik habsburské monarchie. 1550-1700 / R.J.W. Evans. – Praha : Argo, 2003. – 593 s.
30. Hamman B. Die Habsburger. Ein biographisches Lexikon / Brigitte Hamman. – Wien : Ueberreuter, 1988. – 447 s.
31. Hanák P. Die Geschichte Ungars. Von den Anfängen bis zur Gegenwart / P. Hanák. – Budapest : Corvina, 1988. – 304 s.
32. Humanizmus a renesancia / [avt. textu J.-P. Brighelli, T. Dutour, V. Jullien, P. Jusseax, P.Mari]. – Bratislava : Gemini, 1995. – 864 s.
33. Kann R. A. Geschichte des Habsburgerreiches. 1526 bis 1918 / Robert A. Kann. – Wien – Köln – Weimar : Bohlau Verlag, 1993. – 617 s.
34. Pohl W. Habsburkové. História jedného evropskeho rodu / W. Pohl, K. Vocelka – Praha : Grafoprint-neubert, 1996. – 512 s.
35. Slováci a maďari / [zost. Marsina R., Mésaroš J., Deak L., Pástor Z., Kružliak I.]. – Martin : Matica Slovenska, 1996. – 87 s.
36. Tibenský J. Slovensko očami Európy. 900-1850 / J. Tibenský, V. Urbanová. – Bratislava : AEP, 200š. – 330 s.
37. Urban O. Česke a slovenske dejiny do roku 1918 / Otto Urban – Praha : Svoboda, 1991. – 263 s.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

38. Інститут історії України НАН України – URL: <http://history.org.ua>
39. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua>
40. Науковий журнал «Проблеми всесвітньої історії» – URL: <https://journal.ivinas.gov.ua/pwh>
41. Кафедра історії Центральної та Східної Європи КНУ імені Тараса Шевченка – URL: <http://ce-europe.knu.ua/index.php>
42. Україна модерна. Міжнародний інтелектуальний часопис – URL: <https://uamoderna.com/arkhiv>
43. Україна в Центрально-Східній Європі: – URL: https://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EJRN&P21DBN=EJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=JUJ_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=I=&S21COLORTERMS=1&S21STR=uacenter
44. [http:// historians.in.ua](http://historians.in.ua)